

ที่ อว ๐๒๑๓/ว๙๗๐๓

กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ถนนพระรามที่ ๖ เขตราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๙

เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีของหน่วยงานของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง
และศาลรัฐธรรมนูญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๔๙ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๙

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อแจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๙ เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีของหน่วยงานของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง และศาลรัฐธรรมนูญ โดยคณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ ดังนี้

๑. แนวทางในการดำเนินคดีของหน่วยงานของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง
และศาลรัฐธรรมนูญ

๒. ให้ยกเลิก

๒.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง)

๒.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ (เรื่อง แนวทางดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐ)

๒.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ (เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีมีการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว มีข้อความขัดหรือแย้งหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกรณีมีการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย)

๒.๔ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๕ (เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีในศาลรัฐธรรมนูญ กรณีคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ) รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัน นนท์ศิริ)

หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

โทร. ๐ ๒๓๓๓ ๓๗๐๐ ต่อ ๕๐๑๓ / ๐๙๙ ๑๗๖ ๔๕๗๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cplo@mhesi.go.th

แจ้งท้าย

๑. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ส่วนราชการ) ๕๗ แห่ง

- มหาวิทยาลัยรัฐ ๙ รัฐ
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ ๓๘ แห่ง
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ๙ แห่ง
- สถาบันวิทยาลัยชุมชน ๑ แห่ง

๒. สถาบันอุดมศึกษาในกำกับ ๒๗ แห่ง

๓. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ๗๐ แห่ง

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๔๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ เมษายน ๒๕๖๙

เรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีของหน่วยงานของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๒๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๔๗๙ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๓๘๐ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒
๔. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๔๒๐ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๕

ตามที่ได้ยืนยันมติคณะรัฐมนตรี (๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ และ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๕) เกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินคดีของหน่วยงานของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๔ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เสนอเรื่อง แนวทางในการดำเนินคดีของหน่วยงานของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญ ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๑. แนวทางในการดำเนินคดีของหน่วยงานของรัฐ

๑.๑ แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

๑.๑.๑ การดำเนินคดีอาญา

เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาต่อราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้แจ้งความร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ไม่สมควรว่าจ้างทนายความยื่นฟ้องคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดเอง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวถูกเอกชนฟ้องเป็นคดีอาญา ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการแก้ต่างคดี ถ้าพนักงานอัยการปฏิเสธหรือขัดข้องในการรับแก้ต่าง ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีสิทธิว่าจ้างทนายความดำเนินคดีได้

๑.๑.๒ การดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ กรณีคดีไกล่ขัดอายุความ

เมื่อมีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐใช้ความระมัดระวังในการดำเนินคดีเพื่อให้คดีขาดอายุความหรือพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดี และในกรณีที่ต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ หากคดีไกล่ขัดอายุความหรือไกล่พ้นกำหนดเวลาฟ้องคดี และยังไม่สามารถส่งข้อพิพาทไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดได้ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการรับสภาพหนี้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้น

๑.๑.๓ การดำเนินคดีที่ขาดอายุความ

กรณีคดีขาดอายุความแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐยังยืนยันให้พนักงานอัยการดำเนินคดีให้ทั้งที่เห็นได้ล่วงหน้าว่า หากดำเนินคดีต่อไปก็มีแต่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กล่าวคือ เสียค่าใช้จ่าย เสียเวลา เสียกำลังคนในการปฏิบัติงานโดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งการดำเนินคดีของรัฐไม่ควรดำเนินการในลักษณะที่เอาผิดเอาเปรียบเอกชนด้วยการคาดหวังว่า เอกชนอาจไม่ยกอายุความขึ้นต่อสู้คดี เพราะความไม่รู้กฎหมายหรือความหลงลืม หรืออาจขาดนัยยื่นคำให้การ หรือขาดนัดพิจารณา เพราะมีผลให้การอำนวยความสะดวกของรัฐขาดความน่าเชื่อถือ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงไม่ควรนำคดีที่ขาดอายุความแล้ว ส่งให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป

๑.๒ แนวทางดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐ

เพื่อบรรเทาความสูญเสียและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่รัฐและเพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์สูงสุดของทางราชการ กรณีหน่วยงานของรัฐมีข้อพิพาทตามสัญญาอนุญาตตุลาการหรือถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองเป็นคดีเดียวหรือหลายคดีในประเด็นเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน เช่น กรณีคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงคมนาคม (การทางพิเศษแห่งประเทศไทย) แล้วมีคำวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาตตุลาการ ซึ่งนำไปสู่การฟ้องคดีในศาลปกครองสูงสุด โดยผลของคำวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาตตุลาการนั้น ให้หน่วยงานของรัฐต้องชดเชยค่าเสียหายหรืออื่นใด ให้หน่วยงานของรัฐนั้นอาจดำเนินการเจรจาต่อรองกับคู่พิพาทเพื่อบรรเทาความเสียหายของรัฐและให้เกิดความเป็นธรรมแก่ราษฎรได้ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการอย่างโปร่งใส ขอบด้วยกฎหมายและคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ

๒. แนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ฟ้องคดีหรือถูกฟ้องคดีปกครอง

๒.๑ กรณีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี และไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง

๒.๑.๑ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครองที่ให้ทำคำให้การแก้คำฟ้องเสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป โดยให้ถือเป็นมติคณะรัฐมนตรีและไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ประสานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมความเห็นแล้ว ยกร่างคำให้การยื่นต่อศาลปกครองเป็นการล่วงหน้า และดำเนินการหรือประสานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

๒.๑.๒ มอบอำนาจในการดำเนินคดีปกครองในนามคณะรัฐมนตรีในศาลปกครองให้พนักงานอัยการเป็นผู้ว่าต่างแก่ต่างในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ฟ้องคดีหรือผู้ถูกฟ้องคดีปกครองทุกศาล และทุกชั้นศาลปกครองจนกว่าคดีถึงที่สุด และให้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใดได้ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นไปในทางจำหน่ายสิทธิหรือไม่ก็ตาม เช่น การยอมรับตามที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิหรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตลอดจนให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงให้นิติกรไปดำเนินการใด ๆ แทน

๒.๑.๓ กรณีที่นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ฟ้องคดีหรือผู้ถูกฟ้องคดีในคดีปกครองที่ คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ฟ้องคดีหรือผู้ถูกฟ้องคดีด้วย ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจัดทำการมอบอำนาจจากผู้ฟ้องคดี หรือผู้ถูกฟ้องคดี ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ว่าต่างแก่ต่างในการดำเนินคดีทุกศาลและทุกชั้นศาลปกครองจนกว่าคดีถึงที่สุด และให้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใดได้ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นไปในทางจำหน่ายสิทธิหรือไม่ก็ตาม เช่น การยอมรับตามที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิหรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์ ต่อศาลปกครองสูงสุด หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตลอดจนให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงให้นิติกรไปดำเนินการใด ๆ แทน

๒.๒ กรณีเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับมติคณะรัฐมนตรี และไม่มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบโดยตรง

๒.๒.๑ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการนำคำสั่งศาลปกครอง ที่ให้ทำคำให้การแก้คำฟ้องเสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ให้ประสานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบรรวบรวมความเห็นแล้วกร่างคำให้การยื่นต่อศาลปกครองเป็นการล่วงหน้า และดำเนินการหรือประสาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

๒.๒.๒ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำการมอบอำนาจจากผู้ฟ้องคดี หรือผู้ถูกฟ้องคดี ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ว่าต่างแก่ต่างในการดำเนินคดีทุกศาลและทุกชั้นศาลปกครองจนกว่าคดีถึงที่สุด และให้มีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใดได้ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นไปในทางจำหน่ายสิทธิหรือไม่ก็ตาม เช่น การยอมรับตามที่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิหรือใช้สิทธิ ในการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตลอดจนให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงให้นิติกร ไปดำเนินการใด ๆ แทน

๓. แนวทางในการดำเนินคดีในศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๑ แนวทางปฏิบัติกรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๑.๑ กรณีคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๑.๑.๑ มอบหมายให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบ ในการนำหนังสือให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาที่ได้รับแจ้งจากศาลรัฐธรรมนูญเสนอนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการจัดทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำชี้แจง คำขอ คำคัดค้าน หรือคำร้องใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการคดีในศาลรัฐธรรมนูญ ในนามคณะรัฐมนตรี ผู้ถูกร้อง โดยให้ถือเป็นมติคณะรัฐมนตรีและไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ประสานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเตรียมคำชี้แจงฯ พร้อมเอกสารหลักฐาน เป็นการล่วงหน้า และดำเนินการหรือประสานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

๓.๑.๑.๒ มอบอำนาจให้พนักงานอัยการเป็นผู้รับมอบอำนาจจากคณะรัฐมนตรีในการยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำชี้แจง คำขอ คำคัดค้าน หรือคำร้องใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลรัฐธรรมนูญของคณะรัฐมนตรี การรับทราบคำสั่งศาล การขอสำเนาเอกสาร และดำเนินการอื่นใดทั้งปวงเกี่ยวกับคดีหรือกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจนกว่าคดีจะแล้วเสร็จ ตลอดจนให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงให้นิติกรไปดำเนินการใด ๆ แทน

๓.๑.๑.๓ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเรื่องการดำเนินคดีในศาลรัฐธรรมนูญในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เสนอผ่านรองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายเพื่อพิจารณาก่อนการส่งมอบหมายต่อรองนายกรัฐมนตรีต่อไป

๓.๑.๒ กรณีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๑.๒.๑ อาจมอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบในการนำหนังสือให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาที่ได้รับแจ้งจากศาลรัฐธรรมนูญเสนอนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายมีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการจัดทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำชี้แจง คำขอ คำคัดค้าน หรือคำร้องใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลรัฐธรรมนูญ ในนามของผู้ถูกร้อง รวมทั้งประสานกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเตรียมคำชี้แจงฯ พร้อมเอกสารหลักฐานเป็นการล่วงหน้า และดำเนินการหรือประสานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดีต่อไป

๓.๑.๒.๒ กรณีที่มอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำการมอบอำนาจจากผู้ถูกร้องให้พนักงานอัยการเป็นผู้รับมอบอำนาจเพื่อดำเนินการในการยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำชี้แจง คำขอ คำคัดค้าน หรือคำร้องใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาลรัฐธรรมนูญของผู้ถูกร้อง รวมทั้งการรับทราบคำสั่งศาล การขอสำเนาเอกสาร และดำเนินการอื่นใดทั้งปวงเกี่ยวกับคดีหรือกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจนกว่าคดีจะแล้วเสร็จ

อนึ่ง กรณีที่รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบด้วย

๓.๒ แนวทางปฏิบัติกรณีมีการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว มีข้อความขัดหรือแย้งหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกรณีมีการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย

๓.๒.๑ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานกลางรับผิดชอบในการประสานการดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยโดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๒.๑.๑ ในกรณีที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รับแจ้งจากประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี ให้เร่งนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบโดยด่วน และมีมติมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำคำชี้แจงในส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นการด่วน หากเสร็จแล้วให้เร่งจัดส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเตรียมการไว้ล่วงหน้าสำหรับการประกอบการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ โดยที่หน่วยงานนั้น ๆ ไม่ต้องส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๒.๑.๒ ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แสดงความเห็นเพื่อประกอบการวินิจฉัย ให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑) กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญส่งหนังสือดังกล่าวให้นายกรัฐมนตรี

๑.๑) กรณีขอให้แสดงความเห็นเป็นหนังสือหรือเอกสาร ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำคำชี้แจง ในส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นการด่วน เมื่อได้รับความเห็นแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจัดทำสรุปความเห็น ของทุกหน่วยงานเป็นความเห็นเดียวแล้วนำเสนอนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนแจ้งไปยังศาลรัฐธรรมนูญ

๑.๒) กรณีขอให้ส่งผู้แทนไปให้ถ้อยคำ ให้สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทราบโดยด่วน เพื่อมอบหมาย ให้ผู้แทนไปทำการชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป และให้ประสานกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อแจ้งการมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไปร่วมชี้แจงด้วย

๒) กรณีศาลรัฐธรรมนูญส่งหนังสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้แสดงความเห็นเป็นหนังสือหรือเอกสารหรือขอให้ส่งผู้แทนไปให้ถ้อยคำโดยส่งหนังสือให้หน่วยงานโดยตรง ให้หน่วยงานนั้นแจ้งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ

๓.๒.๒ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้แจ้งคำวินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมาแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบทุกครั้ง และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป หากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ทั้งนี้ รวมถึงกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่คณะรัฐมนตรีไม่ได้เสนอ และนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มีข้อความขัดหรือแย้งหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ถือปฏิบัติตามแนวทาง ในข้อ ๓.๒.๑ และข้อ ๓.๒.๒ โดยอนุโลม

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๙ ลงมติเห็นชอบ ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ ดังนี้

๑. แนวทางในการดำเนินคดีของหน่วยงานของรัฐ และแนวทางในการดำเนินคดีในศาลปกครอง และศาลรัฐธรรมนูญ

๒. ให้ยกเลิก

๒.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ [เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง (แนวทางในการดำเนินคดีของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และแนวทาง ในการดำเนินคดีในศาลปกครอง กรณีคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรีถูกฟ้องคดีในศาลปกครอง)]

๒.๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ (เรื่อง แนวทางดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐ)

๒.๓ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ (เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีมีการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว มีข้อความขัดหรือแย้งหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกรณีมีการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย)

๒.๔ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๕ (เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการดำเนินคดีในศาลรัฐธรรมนูญ กรณีคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ)

จึงเรียนยืนยันมา และถือปฏิบัติต่อไป

เรียน ผปคร.
โปรดพิจารณา

(ศาสตราจารย์ศุภชัย ปทุมนากุล)
ปอว.

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฐฎาจารี อนันตศิลป์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เรียนคุณศุภภาพิชญ์
แจ้ง กกม. หน่วยงาน/มหาวิทยาลัย อว.

(นายรวี ตีวกุล)
ผปคร.
8 พ.ค. 2569

มอบ ปอว. แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(นายยศชนัน วงศ์สวัสดิ์)
รมา.อว.
๑ พ.ค. ๒๕๖๙

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๓๒ (อริสรา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th